

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annettua lakia. Pienet ja keskisuuret yritykset voisivat tehdä verotuksessa korotetut poistot myös vuosina 2007—2008 tekemiensä käyttöomaisuusinvestointien hankintamenoista. Käyttöomaisuuden hankintamenoista tehtävän poiston enimmäismäärä kolmena ensimmäisenä verovuonna olisi säännönmukainen poisto korotettuna 50 pro-

sentilla. Huojennuksen soveltamisala pysyisi pääosin ennallaan.

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2007 alusta. Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2007 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annettua lakia (1262/1993) sovelletaan pienten ja keskisuuren yritysten verovuosina 1998—2006 kehitysalueella tekemiin investointeihin. Lain mukaan kehitysalueelle perustetun tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen käyttöomaisuuden hankintameno saadaan vähentää verotuksessa säännönmukaisia poistoja suuremmin poistoin. Uuden tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen lisäksi veronhuojennus koskee myös tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen merkittävää uudistamista ja laajentamista.

Korotettu poisto voidaan tehdä omaisuuden käyttöönottovuonna ja kahtena sitä seuraavana vuonna. Näinä vuosina vähennettävän poiston enimmäismäärä on elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa (360/1968), jäljempänä elinkeinoverolaki, säädetyn poiston enimmäismäärä korotettuna 50 prosentilla. Oikeus tehdä poisto korotettuna koskee elinkeinoverolain 30 ja 34 §:ssä tarkoitettua omaisuutta eli koneita, kalustoa ja muuta niihin verrattavaa irtainta käyttöomaisuutta sekä rakennuksia ja rakennelmia. Elinkeino-

verolaissa säädetty irtaimen käyttöomaisuuden poiston suuruus saa olla enintään 25 prosenttia menojäännöksestä. Rakennuksen ja rakennelman enimmäispoiston suuruus on neljän ja kahdenkymmenen prosentin välillä riippuen rakennustyyppistä. Siten irtaimen käyttöomaisuuden korotettu poisto on kolmena ensimmäisenä vuonna 25 prosentin sijasta enintään 37,5 prosenttia ja esimerkiksi tuotantorakennusten poisto 7 prosentin sijasta enintään 10,5 prosenttia.

Kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annettua lakia sovelletaan investointeihin, jotka tehdään alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/1993) 7 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston päätöksessä määritellyllä kehitysalueen ensimmäisellä tai toisella tukialueella. Kehitysalueesta ja sen tukialueista annettu valtioneuvoston päätös (1244/1999) on voimassa vuosien 2000—2006 ajan. Tukialueet sijaitsevat pääosin Pohjois- ja Itä-Suomessa.

Veronhuojennukseen ovat oikeutettuja vain kehitysalueella toimivat pienet ja keskisuuret yritykset. Pienenä tai keskisuurena yrityksenä pidetään yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 250 henkilöä. Lisäksi edellytetään, että liikevaihto on enintään 20 mil-

joonaa euroa tai että taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa. Lakia muutettiin vuonna 2003 siten, että veronhuojennukseen oikeutettujen yritysten tulee täyttää mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa (2003/361/EY) tarkoitetut yrityksen riippumattomuutta kuvaavat ja muut suositukseen sisältyvät pienen ja keskisuuren yrityksen tunnusmerkit.

EY:n valtiontukia koskevien säännösten johdosta lain soveltamisalaa on vuodesta 1998 lähtien lisäksi rajoitettu siten, että tukea ei myönnetä toimialoille, joille annettavat tuet ovat EY:n perustamissopimuksen mukaan kiellettyjä tai joihin liittyy erityisiä rajoituksia, eli niin sanotuille herkille aloille. Koska näihin herkkiin aloihin liittyviä kieltoja ja rajoituksia ei ole mahdollista ottaa huomioon sovellettaessa lakia yksittäiseen investointiin, on katsottu tarkoituksenmukaiseksi sulkea tietyt toimialat kokonaisuudessaan veronhuojennuksen ulkopuolelle. Verotukea ei siten ole myönnetty investointeihin, jotka kohdistuvat maataloustuotteiden jalostukseen, teräksen tai teräsputkien valmistukseen, teko- kuitujen valmistukseen, autojen tai auton osien valmistukseen taikka laivojen valmistukseen tai korjaukseen. Tämän rajauksen osalta ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia.

Veronhuojennusta ehdotetaan jatkettavaksi kehitysalueelle tehtävien investointien edistämiseksi edelleen niin, että kehitysalueilla toimivat pienet ja keskisuuret yritykset saisivat tehdä korotetut poistot myös verovuosina 2007–2008 tekemistään investoinneista. Alueiden kehittämisestä annettu laki on kumottu alueiden kehittämislailla (602/2002). Alueiden kehittämislain 38 §:n 2 momentin nojalla valtioneuvostolle on annettu valtuus määrätä kehitysalueen jakautumisesta seutukunnittain tukialueisiin. Tähän liittyen lainsäädäntömuutos on vireillä sisäministeriössä. Veronhuojennuksen alueellisen soveltamisalan osalta ehdotetaan, että veronhuojennuksen saisi tehdä investoinneista, jotka tehtäisiin valtioneuvoston päätöksessä määritellyllä kehitysalueen I tukialueella. Veronhuojennuksen kattaman alueen väestönosuus koko maan väestöstä ei tulisi olennaisesti muuttumaan.

Lain soveltamisalan piiriin kuuluvien yri-

tysten toimiala- ja kokorajoitukset pysyisivät ennallaan.

2. Esityksen vaikutukset

Vaikutus verotuottoon

Valtion taloudelliselta tutkimuslaitokselta saatujen tietojen mukaan kehitysalueille tehtäviä investointien korotettuja poistoja vähennettiin verotuksessa vuonna 2002 noin 8,54 miljoonaa euroa, vuonna 2003 noin 14,85 miljoonaa euroa ja vuonna 2004 noin 7,85 miljoonaa euroa.

Veronhuojennusta jatkettaessa korotettujen poistojen kokonaismäärän arvioidaan pysyvän viime vuosien tasolla. Vuodelta 2007 toimitettavassa verotuksessa korotettujen poistojen määrän arvioidaan olevan noin 6,2 miljoonaa euroa. Veronhuojennuksen määräksi muodostuu tällöin noin 1,6 miljoonaa euroa. Valtion osuus verotuoton menetyksestä olisi noin 1,2 miljoonaa euroa, kuntien noin 0,35 miljoonaa euroa ja seurakuntien noin 31 000 euroa. Ehdotetun veronhuojennuksen vaikutuksen verotuottoihin arvioidaan olevan noin 2,3 miljoonaa euroa vuonna 2008.

Korotettujen poistojen vähentäminen verotuksessa aiheuttaa vastaavasti sen, että poistot pienenevät myöhempinä vuosina. Kokonaisuutena tarkastellen yrityksen veronhuojennuksesta saama etu muodostuu poistojen etupainotteisuudesta johtuvasta korkoedusta. Verotuksen lykkääntymisestä johtuen yritysten vuosittain korkohyötynä saama etu olisi noin 0,5 miljoonaa euroa.

Veronhuojennuksen vaikuttavuus

Valtion taloudellinen tutkimuslaitos teki vuonna 2005 valtiovarainministeriön pyynnöstä selvityksen poistojen vaikuttavuudesta kehitysalueilla tehtäviin investointeihin. Tutkimuksessa selvitettiin erityisesti tuen vaikutusta investointeihin ja investointien alueelliseen kohdentumiseen, huojennusten määrällistä kehitystä sekä verotukien päällekkäisyyttä yritysten saamien suorien tukien kanssa vuosina 1994–2002.

Selvityksen johtopäätöksenä oli se, että kehitysalueilla tehtävien poistojen merkitys

aluepoliittisena instrumenttina on kutistunut vähäiseksi. Tuen määrä on pudonnut murtoosaan 1980-luvun tasosta, ja sen on arvioitu olleen viime vuosina noin 0,5 miljoonaa euroa. Nykyisen tuen tuki-intensiteetti on myös vähäinen, noin yksi prosentti investoinnin arvosta. Tukea hyödynnetään erittäin vähän. Selvityksessä arvioitiin, että verotuen määrän kehitys ei johtune yksinomaan tukiperusteiden kiristymisestä, vaan että yritykset eivät olisi olleet halukkaita tekemään huojennuspoistoja, vaikka niillä olisi ollut siihen oikeus. Karkean arvion mukaan vain noin 6 prosenttia kehitysalueilla toimivista teollisuuden ja hotelli- ja ravintola-alan yrityksistä hyödynsi huojennuksia kerran tai useammin vuosina 1994–2002. Myös kehitysalueille tehtyjen investointien määrä näyttäisi olevan monikymmenkertainen verrattuna siihen määrään, joka on kehityspoistojen perustana.

Syiksi poistojen vähäiselle käytölle selvityksessä arvioitiin muun muassa se, että osalla yrityksistä kannattavuus ei riitä huojennuspoistojen vähentämiseen ja että nykyisillä tukiperusteilla ja matalalla korkotasolla tuen tarjoama korkohyöty koetaan mitättömäksi. Toisaalta poiston vähentäminen saattaa jopa lisätä omistajan ja yrityksen kokonaisverotaakkaa poiston nettovarallisuusvaikutuksen vuoksi. Huojennuspoistot pienentävät yrityksen omaa pääomaa ja heikentävät siten vakavaraisuutta, mikä voi muodostua mahdolliseksi haitaksi liikesuhteissa. Huojennuspoistojen vähentämiseen liittyy lisäksi hallinnollisia kustannuksia, sillä ne eivät kuulu kirjanpidossa suunnitelman mukaisiin poistoihin, vaan ne tulee kirjata tilinpäätöksessä poistoeron muutokseksi sekä lisäksi eritellä veroilmoituksella.

Selvityksessä laadittiin verohallinnon tietokannoista saaduilla tiedoilla vaikuttavuusanalyysi, jossa tarkasteltiin kehitysaluepoistojen vähentämisen vaikutusta erikseen kolmeen muuttujaan, joita olivat henkilöstön koko, liikevaihto ja investoinnit. Vaikutavuusanalyysin tulokset viittaavat siihen, että kehitysaluepoistojen hyödyntämisellä ei ole tilastollisesti merkitsevää vaikutusta mihinkään kolmesta tarkastelluista yrityksen kasvua kuvaavasta muuttujasta. Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen selvityksessä todetaan kuitenkin, että käytettyyn aineistoon ja

sen muuttujiin liittyvien eräiden puutteiden vuoksi vaikuttavuusarvio jäi jonkin verran epävarmaksi.

Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen tekemän selvityksen johdosta voidaan tehdä se johtopäätös, että verohuojennuksen tehokkuus investointikannustimena nykyisessä muodossaan ei ole merkittävä. Tämän johdosta sen jatkamisen tarkoituksenmukaisuutta on tulevaisuudessa syytä arvioida uudelleen.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot sisäministeriöltä sekä kauppa- ja teollisuusministeriöltä. Lausunnoissa esitetyt kannanotot on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon esitystä laadittaessa.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

4.1. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

4.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista

Euroopan Yhteisöjen valtiontukea koskevat säännökset perustuvat Euroopan Yhteisöjen perustamissopimuksen 87–89 artiklaan. Lisäksi on eräiden alojen tukia koskevia erityissäännöksiä. Perustamissopimuksen 87 artiklan mukaan valtiontuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille. Tällainen yhteisöoikeuden vastainen tukitoimi voi olla esimerkiksi yrityksille myönnettävä veronhuojennus.

Euroopan yhteisöjen komissio on antanut asetuksen (EY) N:o 70/2001 Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen, jäljempänä pk-ryhmäpoikkeusasetus. Pk-ryhmäpoikkeusasetuksessa tuella tarkoitetaan toimenpiteitä, jotka täyttävät perustamissopi-

muksen 87 artiklan 1 kohdassa asetetut, kielletyn valtiontuen tunnusmerkit. Asetuksessa on säädetty edellytyksistä, joiden vallitessa pienille ja keskisuurille yrityksille myönnetty tuki soveltuu yhteismarkkinoille ja on vapautettu perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta.

Investointien korotettuja poistoja koskeva ohjelma on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea, sillä se suosii määrättyillä alueilla sijaitsevia yrityksiä. Kyseinen tuki on investointitukea pk-ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisessa merkityksessä. Komission päätöksessä (11.6.2001 SG(2001) D/289096) komissio on katsonut, että voimassa oleva kehitysalueiden veronhuojennus noudattaa valtiontukia koskevia suuntaviivoja eikä ole vastustanut järjestelmää.

Pk-ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan on mahdollista tehdä investointi aineelliseen käyttöomaisuuteen uuden laitoksen perustamiseksi, olemassa olevan laitoksen laajentamiseksi tai sellaisen toiminnan aloittamiseksi, joka merkitsee perusteellista muutosta olemassa olevan laitoksen valmistamaan tuotteeseen tai tuotantoprosessiin. Aineellisen omaisuuden investoinnin tukikelpoisiksi kustannuksiksi katsotaan maa-alueisiin, rakennuksiin, koneisiin ja laitteisiin tehtyihin investointeihin liittyvät kustannukset.

Asetus koskee siten luonteeltaan pysyviä ja suurehkoja investointeja, eikä tukea voida myöntää esimerkiksi yksittäisiin investoin-

teihin irtaimen käyttöomaisuuteen.

Tuki, jolle myönnetään poikkeus komission pk-ryhmäpoikkeusasetuksella, ei saa kasautua muiden perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtiontukien tai muun yhteisön rahoituksen kanssa. Korotetun poisto-oikeuden käytöstä aiheutuva arvioitu verotuen määrä otettaisiin huomioon muun tuen tasoa harkittaessa siten, että tukien kokonaismäärä ei ylitä sallittua enimmäismäärää.

Asetuksessa edellytetään, että tukiohjelmassa on erityinen viittaus komission asetukseen ja tukiohjelman julkaisemiseen Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Suomi toimittaa asetuksen edellyttämällä tavalla komissiolle 20 työpäivän kuluessa täytäntöönpanosta Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaisemista varten asetuksessa tarkoitettun tiivistelmän tukiohjelmasta. Esityksessä tarkoitettu tuki täyttää pk-ryhmäpoikkeusasetuksen edellytykset, minkä johdosta tarkoituksena on, että Suomi ilmoittaa tuen edellä mainitulla tavalla.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Lakia sovellettaisiin verovuosilta 2007—2012 toimitettavissa verotuksissa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1262/1993) 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 2 momentti ja 8 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti ja 8 §:n 2 momentti laissa 914/2003, seuraavasti:

1 §*Lain tarkoitus ja alueellinen soveltaminen*

Kehitysalueella tarkoitetaan tässä laissa valtioneuvoston alueiden kehittämislain (602/2002) nojalla määräämää kehitysalueen I tukialuetta.

2 §*Veronhuojennukseen oikeuttavat investoinnit*

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös elinkeinotoimintaa harjoittavaan pieneen tai keskisuureen yritykseen, joka verovuosien 1998—2008 aikana tekee siinä tarkoitetun investoinnin. Käyttöomaisuuden hankintamenosta saadaan tehdä 5 §:ssä tarkoitettu korotettu poisto, jos yritys on verovuoden päättyessä pieni tai keskisuuri yritys. Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta, jos yrityksen toimialana on:

- 1) maataloustuotteiden jalostus;
- 2) teräksen tai teräsputkien valmistus;

- 3) tekokuitujen valmistus;
- 4) autojen tai auton osien valmistus; taikka
- 5) laivojen valmistus tai korjaus.

8 §*Voimaantulo*

Lakia sovelletaan verovuosilta 1994—2012 toimitettavissa verotuksissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 2007 toimitettavassa verotuksessa.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, kehitysalueen tuotantotoiminnan ja matkailutoiminnan tukemiseen sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen annettua komission asetusta (EY) N:o 70/2001. Asetuksessa edellytetty tiivistelmä tukiohjelmasta julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Eero Heinäluoma*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1262/1993) 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 2 momentti ja 8 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti ja 8 §:n 2 momentti laissa 914/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain tarkoitus ja alueellinen soveltaminen

Lain tarkoitus ja alueellinen soveltaminen

Kehitysalueella tarkoitetaan tässä laissa alueiden kehittämiseksi annetun lain (1135/93) nojalla valtioneuvoston määräämää kehitysalueen I ja II tukialuetta.

Kehitysalueella tarkoitetaan tässä laissa valtioneuvoston alueiden kehittämislain (602/2002) nojalla määräämää kehitysalueen I tukialuetta.

2 §

2 §

Veronhuojennukseen oikeuttavat investoinnit

Veronhuojennukseen oikeuttavat investoinnit

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös elinkeinotoimintaa harjoittavaan pieneen tai keskisuureen yritykseen, joka verovuosien 1998—2006 aikana tekee siinä tarkoitetun investoinnin. Käyttöomaisuuden hankintamenosta saadaan tehdä 5 §:ssä tarkoitettu korotettu poisto, jos yritys on verovuoden päättyessä pieni tai keskisuuri yritys. Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta, jos yrityksen toimialana on:

- 1) maataloustuotteiden jalostus;
- 2) teräksen tai teräsputkien valmistus;
- 3) tekokuitujen valmistus;
- 4) autojen tai auton osien valmistus; taikka
- 5) laivojen valmistus tai korjaus.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös elinkeinotoimintaa harjoittavaan pieneen tai keskisuureen yritykseen, joka verovuosien 1998—2008 aikana tekee siinä tarkoitetun investoinnin. Käyttöomaisuuden hankintamenosta saadaan tehdä 5 §:ssä tarkoitettu korotettu poisto, jos yritys on verovuoden päättyessä pieni tai keskisuuri yritys. Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta, jos yrityksen toimialana on:

- 1) maataloustuotteiden jalostus;
- 2) teräksen tai teräsputkien valmistus;
- 3) tekokuitujen valmistus;
- 4) autojen tai auton osien valmistus; taikka
- 5) laivojen valmistus tai korjaus.

8 §

Voimaantulo

Lakia sovelletaan verovuosilta 1994—
2010 toimitettavissa verotuksissa.

8 §

Voimaantulo

Lakia sovelletaan verovuosilta 1994—
2012 toimitettavissa verotuksissa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

*Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran ve-
rovuodelta 2007 toimitettavassa verotuk-
sessa.*

*Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään,
kehitysalueen tuotantotoiminnan ja matkai-
lutoiminnan tukemiseen sovelletaan Euroo-
pan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja
88 artiklan soveltamisesta pienille ja kes-
kisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontu-
keen annettua komission asetusta (EY) N:o
70/2001. Asetuksessa edellytetty tiivistelmä
tukiohjelmasta julkaistaan Euroopan yhti-
söjen virallisessa lehdessä.*
